

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM



HOÀNG MINH NGUYỆT

**THỰC TRẠNG VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP
NHẪM THÚC ĐẨY SẢN XUẤT VÀ TIÊU THỤ
RAU AN TOÀN TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ
BẮC KẠN, TỈNH BẮC KẠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**



HOÀNG MINH NGUYỆT

**THỰC TRẠNG VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP
NHẪM THÚC ĐẨY SẢN XUẤT VÀ TIÊU THỤ
RAU AN TOÀN TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ
BẮC KẠN, TỈNH BẮC KẠN**

Ngành: Phát triển nông thôn

Mã số ngành: 8.62.01.18

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. NGUYỄN NGỌC NÔNG

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của tôi, với sự hướng dẫn tận tình, trách nhiệm của PGS.TS Nguyễn Ngọc Nông. Các số liệu để triển khai luận văn này là hoàn toàn trung thực, là kết quả lao động tích cực, nghiêm túc và sự nỗ lực, quyết tâm của bản thân. Các số liệu được sử dụng trong luận văn chưa từng được diễn giả nào công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Tác giả luận văn

LỜI CẢM ƠN

Lời đầu tiên, tôi xin chân thành cảm ơn đến các cán bộ giảng viên trường Nông lâm Thái Nguyên, Khoa Kinh tế và Phát triển nông thôn đã nhiệt tình truyền đạt kiến thức trong suốt quá trình học tập tại trường. Đặc biệt tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc đến **PGS.TS. Nguyễn Ngọc Nông** đã hướng dẫn tận tình, chỉ bảo và cung cấp các kiến thức khoa học cần thiết trong quá trình thực hiện luận văn của tôi với đề tài “*Thực trạng và một số giải pháp nhằm thúc đẩy sản xuất và tiêu thụ rau an toàn trên địa bàn thành phố Bắc Kạn, tỉnh Bắc Kạn*”, chuyên ngành Phát triển nông thôn.

Tôi xin cảm ơn đến ban lãnh đạo Chính quyền và các cán bộ, nhân dân liên quan đến hoạt động quản lý, phát triển lĩnh vực nông nghiệp trên địa bàn thành phố Bắc Kạn đã tạo mọi điều kiện thuận lợi để tôi có thể hoàn thành luận văn cao học cuối khóa của mình.

Cuối cùng tôi xin cảm ơn đến gia đình, bạn bè đồng nghiệp đã tạo mọi điều kiện, động viên, giúp đỡ tôi trong việc hoàn thành chương trình cao học Phát triển nông thôn theo đúng tiến độ.

Do năng lực và thời gian nghiên cứu của bản thân còn hạn chế nên Luận văn khó tránh khỏi những thiếu sót, khuyến khuyết. Tuy nhiên, tôi đã hết sức nỗ lực, vì vậy tôi mong Hội đồng chấm luận văn quan tâm, góp ý và tạo điều kiện để tôi hoàn thiện luận văn theo quy định.

Tác giả luận văn

Hoàng Minh Nguyệt

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	v
DANH MỤC CÁC BẢNG, HÌNH VÀ SƠ ĐỒ.....	vi
TRÍCH YẾU LUẬN VĂN THẠC SĨ	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Những đóng góp mới, ý nghĩa khoa học và thực tiễn	2
Chương 1. CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI	4
1.1. Cơ sở lý luận của đề tài	4
1.1.1. Một số khái niệm cơ bản liên quan đến đề tài.....	4
1.1.2. Đặc điểm sản xuất và tiêu thụ rau an toàn	9
1.1.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến sản xuất và tiêu thụ rau an toàn.....	11
1.1.4. Nguyên nhân gây ô nhiễm sản phẩm	15
1.1.5. Quy trình sản xuất rau an toàn	16
1.2. Cơ sở thực tiễn	19
1.2.1. Tình hình sản xuất và tiêu thụ rau trên thế giới	19
1.2.2. Tình hình sản xuất và tiêu thụ rau ở Việt Nam.....	21
1.2.3. Tình hình sản xuất và tiêu thụ rau tỉnh Bắc Kạn.....	26
1.3. Tổng quan một số công trình nghiên cứu rau tại tỉnh Bắc Kạn	30
1.4. Bài học kinh nghiệm	34
1.4.1. Về công tác quy hoạch sử dụng đất đai.....	34
1.4.2. Về xây dựng mô hình sản xuất rau theo tiêu chuẩn an toàn	34
1.4.3. Về lao động	35
1.4.4. Mối liên kết giữa nông dân - hợp tác xã - doanh nghiệp trong sản xuất và tiêu thụ sản phẩm.....	35

1.4.5. Vai trò quản lý của nhà nước	36
1.4.6. Đẩy mạnh công tác khuyến nông - lâm - ngư	36
Chương 2. ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	37
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	37
2.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	37
2.1.2. Thực trạng phát triển kinh tế - xã hội.....	40
2.1.3. Đánh giá các điều kiện của địa bàn nghiên cứu đối với sản xuất RAT	41
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	42
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	43
2.3.1. Tiếp cận nghiên cứu	43
2.3.2. Thu thập số liệu	43
2.3.3. Phương pháp phân tích và xử lý số liệu	44
2.4. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	45
2.4.1. Các chỉ tiêu định tính	45
2.4.2. Các chỉ tiêu định lượng	45
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	47
3.1. Thực trạng về sản xuất và tiêu thụ rau an toàn trên địa bàn thành phố Bắc Kạn	47
3.1.1. Thực trạng sản xuất rau an toàn trong những năm qua.....	47
3.1.2. Thực trạng về tiêu thụ rau an toàn tại thành phố Bắc Kạn.....	56
3.1.3. Hiệu quả kinh tế	62
3.2. Những mặt đạt được và tồn tại trong sản xuất và tiêu thụ rau an toàn	66
3.2.1. Những mặt đạt được.....	66
3.2.2. Những tồn tại và nguyên nhân của nó.....	67
3.3. Đề xuất một số giải pháp nhằm thúc đẩy sản xuất và tiêu thụ rau an toàn trên địa bàn thành phố Bắc Kạn.....	69
3.3.1. Những giải pháp nhằm thúc đẩy sản xuất rau an toàn	69
3.3.2. Những giải pháp nhằm thúc đẩy tiêu thụ rau an toàn	77
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	83
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	85

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BVTV	:	Bảo vệ thực vật
CNC	:	Công nghệ cao
CNH	:	Công nghiệp hóa
ĐBSCL	:	Đồng Bằng sông Cửu Long
DN	:	Doanh nghiệp
DT	:	Diện tích
ĐVT	:	Đơn vị tính
HĐH	:	Hiện đại hóa
HTX	:	Hợp tác xã
NN	:	Nông nghiệp
PTNT	:	Phát triển nông thôn
RAT	:	Rau an toàn
RTT	:	Rau thông thường
SWOT	:	Phân tích điểm mạnh, yếu, cơ hội, thách thức
SXNN	:	Sản xuất nông nghiệp
TBKT	:	Tiến bộ kỹ thuật
TPHCM	:	Thành phố Hồ Chí Minh
UBND	:	Ủy ban nhân dân
VSATTP	:	Vệ sinh an toàn thực phẩm

DANH MỤC CÁC BẢNG, HÌNH VÀ SƠ ĐỒ

BẢNG

Bảng 1.1: Tình hình sản xuất rau trên địa bàn tỉnh Bắc Kạn 2018.....	27
Bảng 1.2: Tình hình tiêu thụ trên địa bàn tỉnh Bắc Kạn năm 2018	29
Bảng 2.1. Tình hình thời tiết các tháng trong năm 2018	37
của Thành phố Bắc Kạn	37
Bảng 2.2. Tình hình sử dụng đất đai của Thành phố Bắc Kạn giai đoạn 2015-2018.....	39
Bảng 3.1: Diện tích, năng suất, sản lượng rau của thành phố Bắc Kạn	48
giai đoạn 2014-2018	48
Bảng 3.2: Bố trí sản xuất rau, rau an toàn tại các xã, phường trên địa bàn thành phố Bắc Kạn 2016 - 2018 (Đơn vị: ha).....	49
Bảng 3.3. Vốn đầu tư cơ sở hạ tầng phục vụ sản xuất rau an toàn	50
Bảng 3.4: Sử dụng giống trong sản xuất rau của nông hộ năm 2018.....	53
Bảng 3.5: Sử dụng phân chuồng và phân vi sinh.....	53
trong sản xuất rau của nông hộ năm 2018.....	54
Bảng 3.6: Thị trường tiêu thụ rau an toàn.....	57
Bảng 3.7: Tình hình tiêu thụ rau an toàn theo giá năm 2018 của thành phố Bắc Kạn.....	57
Bảng 3.8: So sánh giá một số loại rau an toàn ở xã Nông Thượng với giá rau an toàn ở phường Huyền Tung thành phố Bắc Kạn	58
<i>Bảng 3.9. Chênh lệch giá rau an toàn và rau thông thường tại thành phố Bắc Kạn</i>	<i>58</i>
Bảng 3.10. Phân phối kênh tiêu thụ rau an toàn ở các hộ điều tra năm 2018	62
của thành phố Bắc Kạn.....	62
Bảng 3.11. So sánh hiệu quả kinh tế giữa một số loại rau với lúa	63
(tính trên 1ha)	63
Bảng 3.12. Chi phí sản xuất cho rau các loại trên 1 ha.....	64
Bảng 3.13. Hiệu quả sản xuất rau an toàn so với rau thông thường	65
trên 1 ha sản xuất rau các loại.....	65
Bảng 3.14: Lượng các chất dinh dưỡng chính mà cây rau.....	75
lấy đi để sản xuất được 1 tấn sản phẩm và lượng cần phải bón - kg/ha	75
(theo tài liệu của Nga).....	75
Bảng 3.15: Định mức đầu tư hạ tầng cho vùng rau an toàn tập trung.....	76

SƠ ĐỒ

Sơ đồ 3.1: Hình thức tiêu thụ RAT ở thành phố Bắc Kạn61
Sơ đồ 3.2: Hệ thống kênh tiêu thụ sản phẩm RAT ở thành phố Bắc Kạn.....61

TRÍCH YẾU LUẬN VĂN THẠC SĨ

Tên đề tài **“Thực trạng và một số giải pháp nhằm thúc đẩy sản xuất và tiêu thụ rau an toàn trên địa bàn thành phố Bắc Kạn, tỉnh Bắc Kạn”**

Thành phố Bắc Kạn là trung tâm của tỉnh Bắc Kạn, với lợi thế về vị trí địa lý, cơ sở hạ tầng, điều kiện tự nhiên thuận lợi cho sản xuất rau. Trong năm qua thành phố đã cung cấp cho thị trường khoảng 1.158 tấn rau xanh, sản xuất rau của thành phố đạt hiệu quả kinh tế khá. Giá trị canh tác 1 ha rau gấp 4-9 lần so với trồng lúa, với giá trị sản xuất rau trung bình tại các xã, phường như phường Huyền Tung, xã Nông Thượng là 120-180 triệu/ha/năm. Song một thực tế mà người nông dân thành phố Bắc Kạn đang phải đối mặt là tình trạng sản xuất manh mún không theo quy chuẩn, tiêu thụ bấp bênh. Sản xuất rau an toàn (*rau chất lượng*) vẫn chưa thực sự phổ cập, quy mô sản xuất rau an toàn vẫn còn bị bó hẹp và thiếu tính đồng bộ. Trong nghiên cứu này tôi tập trung phân tích, đánh giá thực trạng sản xuất và tiêu thụ rau an toàn trên địa bàn thành phố Bắc Kạn, tỉnh Bắc Kạn với các mục tiêu.

- Cập nhật, hệ thống hóa cơ sở lý luận, thực tiễn về sản xuất và tiêu thụ RAT nhằm thúc đẩy phát triển sản xuất và đẩy mạnh thị trường của RAT.

- Phân tích, đánh giá thực trạng sản xuất và tiêu thụ rau an toàn trên địa bàn thành phố Bắc Kạn, tỉnh Bắc Kạn.

- Đề xuất một số giải pháp nhằm thúc đẩy sản xuất và tiêu thụ sản phẩm rau an toàn trên địa bàn thành phố Bắc Kạn, tỉnh Bắc Kạn.

Trong phạm vi đề tài này, tôi sử dụng tiếp cận vĩ mô, vi mô và có sự tham gia; Tiếp cận theo điều kiện địa lý và địa hình; tiếp cận theo hình thức sản xuất kinh doanh RAT; phương pháp phân tổ thống kê; phương pháp so sánh, phân tích, đối chiếu,... được vận dụng trong quá trình nghiên cứu để xác định xu hướng, mức độ biến động của các chỉ tiêu phân tích, phản ánh chân thực hiện tượng nghiên cứu, giúp cho việc tổng hợp tài liệu, tính toán các chỉ tiêu được đúng đắn, cũng như giúp cho việc phân tích tài liệu được khoa học, khách quan, phản ánh đúng những nội dung cần nghiên cứu. Các số liệu được xử lý thống kê theo phương pháp nghiên cứu tính toán trên Excel.